

συνειρμοί εβδομάδας

[Αρχές της εβδομάδας]. Την ώρα που το timeline κατακλυζόταν από μαχήτριες στο Kobane , τυχαίνει να διαβάζω το παρακάτω απόσπασμα. Σκέφτομαι ότι το κίνημα, το εδώ κάθε φορά κίνημα, το κίνημα που συνήθως συμπαραστέκεται σ' αυτούς που μάχονται κάπου μακριά, αντιμετωπίζει παρόμοια προβλήματα από το 1967 που γράφονταν αυτές οι γραμμές.

“Η γραμμή μας στο θέμα της αντρικής κυριαρχίας, πόσο μάλλον η πρακτική μας, ήταν ποικιλοτρόπως απαράδεκτη. Οι πολιτικές μας θέσεις για το γυναικείο ζήτημα περιορίζονταν στο να εξυμνούμε τις αντάρτισσες στον Τρίτο Κόσμο και να καλούμε τις εδώ γυναίκες να γίνουν μαχήτριες. Σίγουρα αυτό θα ήταν σημαντικός ρόλος και συνεισφορά των γυναικών, με το να επικεντρωνόμαστε όμως μόνο στην ένοπλη πάλη αρνούμασταν τις τόσες άλλες κρίσιμες μάχες ενάντια στην πατριαρχία. Τείναμε επίσης να προωθούμε μια macho αντίληψη του αγώνα στην οποία χανόταν η ανθρωπιστική διάσταση της μαχητικότητάς μας.

Αργότερα έμαθα από τη Naomi και άλλες συντρόφισσες πόσο δύσκολη, σχεδόν σχιζοφρενική, τους ήταν αυτή η περίοδος. Δεν ένιωθαν οικεία ούτε στην αντι-ιμπεριαλιστική αριστερά, με τον έντονο σεξισμό της, ούτε στο – κατά βάση – λευκό γυναικείο κίνημα που αποστασιοποιούταν από τους εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες και έτεινε να ορίζει τα γυναικεία ζητήματα από μια λευκή μεσοαστική οπτική. Κάποια άτομα, όπως η ξεκάθαρη μαύρη φεμινίστρια Flo Kennedy, και ορισμένες μεμονωμένες οργανωτικές απόπειρες εργάζονταν και στα δύο πεδία. Αυτά τα δύο πλατιά κινήματα όμως ακολουθούσαν ξεχωριστούς και συχνά αποστασιοποιημένους δρόμους.

Ο καπιταλισμός είναι αριστοτεχνικός στο να υποκινεί διαχωρισμούς μεταξύ των καταπιεσμένων, και οι άνθρωποι εύκολα πέφτουν σε αυτή την παγίδα”.

Ο συγγραφέας περιγράφει εκτός από την – δικαιολογημένη πάντως σε ένα βαθμό – αμηχανία και το σεξισμό που υπάρχει μέσα στο κίνημα, μέσα στους ίδιους τους προοδευτικούς ανθρώπους που κατά τ' άλλα μάχονται για τα πολιτικά δικαιώματα στις ΗΠΑ του 1967.

Λίγη ώρα αργότερα βρίσκομαι στο αυτοκίνητο, το ραδιόφωνο παίζει Βήμα FM. Λες και δεν είναι αρκετό που έχει κίνηση και γω έρχομαι από δουλειά και πάω σε δουλειά. Στην εκπομπή που παρουσιάζουν οι Χιώτης, Παπαχρήστος, Παπαδόπουλος ακούγονται τα παρακάτω με ύφος αστεϊσμού και χαριτωμένη διάθεση :

– Η κυρία Κλούνεϊ ή πως τη λένε.

– Εμένα δε μου άρεσε η Αλαμουντίν. Το είχα πει. Αλλά να, χθες που έβαλε το άσπρο το ταγεράκι, έδειξε, ήταν ωραία. Γι' αυτό λέω, το ρούχο τη φτιάχνει τη γυναίκα. Προσέξτε τι φοράτε. Το ρούχο φτιάχνει τη γυναίκα. (λέει λέει και ξαναλέει παίρνει φόρα και απευθύνεται στις γυναίκες) Βάλτε και καμιά γοβίτσα, όλο με την παντόφλα κυκλοφορείτε. Η γυναίκα πρέπει και λίγο να προσέχει τον εαυτό της.

***

[Μέσα της εβδομάδας] Η εκπομπή εκτός από τις συμβουλές να προσέξει τον εαυτό της η Αλαμουντίν και η κάθε Αλαμουντίν έχει και άλλα ενδιαφέροντα. Ασχολείται επί ένα τέταρτο και κάτι με την αρχαιολογική ανασκαφή στην Αμφίπολη. Το θέμα αντιμετωπίζεται με όρους ρεπορτάζ μικροπολιτικής. Ο Παπαχρήστος έχει πολύ καλές πηγές, ξέρει και αποκαλύπτει. Θα γίνουν ανακοινώσεις αν, όπως λέει χαρακτηριστικά, συνέλθουν οι αρχαιολόγοι απ' το δέος. Σε ποιόν ανήκει ο τάφος; Ποιός είναι τελικά στο χαρακτηριστικό; «Το ξέρω, αλλά θέλω να ονομάσω. Ας περιμένουμε λίγο» λέει ο Παπαχρήστος. Σα να διαβάσεις παραπολιτικά σε εφημερίδα, σα να βλέπεις τον Καψή σε εκείνο το περίφημο δελτίο ειδήσεων κατά τη διάρκεια κάποιας συνάντησης με την τρούικα, που είχε το κινητό πάνω στο τραπέζι και έπαιρνε

ή έλεγε πως έπαιρνε μηνύματα από τους υπουργούς. Και δώστου σχολιάκια ποδοσφαιρικής υφής. Το ψηφιδωτό είναι «εξαιρετικής τέχνης», «η Βεργίνα μπροστά στην Αμφίπολη είναι μινιατούρα», «το μεγαλύτερο ταφικό μνημείο της Ελλάδας», «όχι όχι το μεγαλύτερο ταφικό μνημείο της Ευρώπης». Επιτρέψτε μου. Το ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΟ ταφικό μνημείο του σύμπαντος. Και μετά δώστου τα υπονοούμενα και τα σχολιάκια. Και μετά από αυτό το ψηφιδωτό και μετά από το μέγεθος που αντιλαμβανόμαστε ότι έχει το μνημείο, «καταλαβαίνουμε ότι από τις 14 εκδοχές για το σε ποιόν ανήκει ο τάφος πρέπει να διαγράψουμε τις 10. Ποιες 10; Τις 13.». Υπαινικτικά γελάκια. Στην γωνία μας περιμένει κάποιος αρχαίος στρατηλάτης, κάποιος ένδοξος πρόγονος, κάποιος φοβερός κατακτητής.

Θα ήταν πραγματικά υπέροχο να ζούμε σε μια χώρα, στην οποία μια αρχαιολογική ανασκαφή προκαλεί το ενδιαφέρον, βρίσκεται στα πρωτοσέλιδα ή στην πρώτη θέση των δελτίων ειδήσεων. Θα ήταν υπέροχο να ζούμε σε μια χώρα που ενδιαφέρεται στ' αλήθεια για τον πολιτισμό, το παρελθόν της και την ιστορία της. Εμείς όμως ζούμε σε μια χώρα που έχει κωλοπιλάλα να ψηφίσει τον Μέγα Αλέξανδρο ως πιο Μεγάλο Έλληνα και να κρεμάσει τη γαλανόλευκη στο μπαλκόνι, στο παράθυρο και στον ίδιο της το λαιμό. Εμείς ζούμε στη χώρα που οι μεσημεριανές εκπομπές δίνουν τον πολιτιστικό τόνο και το ΛΑΟΣ τον πολιτικό.

“Καθώς κοίταζα από κοντά το κάστρο της Αθήνας, σπηλιές και λεπτομέρειες του βράχου, συλλογίστηκα μια στιγμή την «ιερά ημίονο» που μας έλεγαν στο σχολείο. Ναι, φυσικά, από μικροί σωρεύουμε, ποιος λίγο, ποιος πολύ, από δασκάλους (κάποτε καλούς) ή ακόμη από εφημερίδες (συχνά της κακιάς ώρας), μάθηση, ολοένα περισσότερη μάθηση πάνω σ' αυτά τα απομεινάρια. Όμως ανάμεσα σ' αυτά και σε σένα, μην το ξεχνάς, κυλά μια παρούσα ζωή, ένα διάλογος. Και δεν είναι μόνο ο δικός σου λόγος από χείλια ζωντανά, είναι και ο δικός τους λόγος. (σκέψου το και προσδιόρισέ το κάποτε τούτο το τελευταίο). Το θέμα είναι να ξεχωρίσεις αυτή τη ζωή από το σωρό της μάθησης, αυτή την αμεσότητα, αυτή την παρουσία.

Κοιτάζοντας τα μάρμαρα του κάστρου, μάθε να το παραδέχεσαι ολόκληρο, και μάθε να καταργείς όσα σου δασκάλεσαν οι άλλοι – δεν είναι τόσο εύκολο”.

Αθήνα, Ιούλιος 1934 | Γιώργος Σεφέρης Ημερολόγιο

Άκουγα μια εκπομπή αριστερών παραγωγών, οι οποίοι αναφερόμενοι στην Αμφίπολη, ενώ σα να ξεκίνησαν μια μικρή ειρωνεία, αμέσως την έκοψαν μ’ ένα «μπορεί να πρόκειται για κάτι πολύ σημαντικό». Τί είναι σημαντικό όμως; Ο διάλογος για τον οποίο μιλάει ο Σεφέρης στο χιλιοχρησιμοποιημένο αυτό απόσπασμα, πραγματοποιείται αυτή τη στιγμή με πολύ συγκεκριμένους όρους. Το μεγαλείο του ταφικού μνημείου κουμπώνει με την ακροδεξιά ρητορεία, ενώ η μοναδικότητά του (για την οποία μας λένε και ξαναλένε) έρχεται να τονώσει την περηφάνια του να έχει κανείς ελληνικό DNA. Καλώς ή κακώς τα πράγματα δεν συμβαίνουν ξέχωρα απ’ την περιρρέουσα ατμόσφαιρα. Οι ίδιοι λοιπόν δημοσιογράφοι που σχολιάζουν ότι οι έλληνες είναι ανίκανοι να αυτοκυβερνηθούν, σχολιάζουν τώρα ένα μεγαλείο περασμένο, αλλά άκρως ελληνικό. Ταυτόχρονα οι κυριακάτικες εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας δίνουν δώρο την ιστορία της Πόλης, συγγνώμη της Πόλεως και την ιστορία του ηγέτη Μεταξά.

Ο πολιτισμός, η ιστορία δεν είναι κάτι που υπάρχει από μόνο του, αλλά κάτι που κάθε φορά ερμηνεύουμε. Αυτή τη στιγμή η Αμφίπολη χρησιμοποιείται με συγκεκριμένο τρόπο, για να ξυπνήσει και να υπογραμμίσει συγκεκριμένες ιδέες και δεν υπάρχει αντιστροφή αυτής της εκδοχής. Λέω δηλαδή να σταματήσει η ανασκαφή; Δεν ξέρω τι λέω. Ξέρω μόνο ότι η παρούσα ζωή που κυλά, ο διάλογος ανάμεσα σε μας και την Αμφίπολη είναι ένας διάλογος που δεν μπορεί να πει λέξη. Μπορεί μόνο να πουλήσει μπλούζες με περικεφαλαίες, να μας δείξει το μενού της Αλαμουντίν με τον Τασούλα και να καθορίσει το παρελθόν και το μέλλον σ’ ένα περιβάλλον τρίτου ελληνικού πολιτισμού. Η παρούσα ζωή κυλά ακροδεξιά.

***

[Πέμπτη]

Στην πλατεία Συντάγματος στο πίσω μέρος της στάσης των λεωφορείων η διαφήμιση της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών. Το σλόγκαν λέει «έφηβοι εκτός πλαισίου». Απεικονίζει μια παρέα παιδιών να κάθονται στο Μοναστηράκι στις 7 το απόγευμα. Έτσι λέει, η διαφήμιση. Πώς όμως βρίσκονται εκτός πλαισίου οι έφηβοι όταν απλά κάθονται στο Μοναστηράκι στις 7 το απόγευμα; Τι εννοεί η Στέγη; Πού θα έπρεπε να βρίσκονται οι έφηβοι; Ποιό είναι το πλαίσιο των εφήβων; Γιατί στη Στέγη, σε ένα χώρο πολιτισμού, σε υποδέχεται σεκιουριτάς; Ποιό είναι το πλαίσιο του πολιτισμού και ποιο του σεκιουριτά; (Αλλά αυτό είναι άλλη ιστορία). Ποιό είναι το πλαίσιο ενός ταφικού μνημείου; Γιατί ένας πολιτικός ρεπόρτερ όπως ο Παπαχρήστος έχει πληροφορίες και πρόσβαση στους αρχαιολόγους για να μας υπανιχθεί πρώτος το όνομα της Περσεφόνης; Ποιό είναι το πλαίσιο της αρχαιολογίας;

Είναι το πλαίσιό μας άραγε τόσο στενό, ώστε ακόμη και τον αντικομπορμισμό μας να πρέπει να τον περιγράψει ένας οργανισμός όπως η Στέγη;

***

Κάθε ανασκόπηση που σέβεται τον εαυτό της τελειώνει με προτάσεις για το ΠΣΚ. Σήμερα 7 η ώρα το απόγευμα στη [νομική ο Σερζ Λατούς](#). Όλο το τριήμερο, το [φεστιβάλ game over](#).

“Αν η ανάπτυξη δεν είναι παρά μια θρησκευτική πίστη και οικονομική μεγέθυνση μια φανταστική κοινωνική σημασία, όπως η πρόοδος και όλες οι θεμελιώδεις κατηγορίες της οικονομίας, για να διαφύγουμε απ’ αυτές τις έννοιες, να τις καταργήσουμε και να τις υπερβούμε (η περίφημη εγελιανή Aufhebung), πρέπει να αλλάξουμε φαντασικό. Η κριτική στην τεχνική, στην ανάπτυξη και τη μεγέθυνση προκύπτει από την απογύμνωση της δυτικής φαντασίωσης για κυριαρχία επί του κόσμου διά του ορθού λόγου. Η οικοδόμηση μια κοινωνίας την αποανάπτυξης περνάει λοιπόν αναγκαία από την αποαποικιοποίηση του φαντασικού μας, για να αλλάξουμε τον κόσμο πριν η αλλαγή του

κόσμου μας καταδικάσει στην εξαθλίωση”.

Σερζ Λατούς | Κορνήλιος Καστοριάδης – Ριζοσπαστική αυτονομία |
εκδόσεις των Συναδέλφων